

„Edinost“

zhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogobi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Neprankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst..

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Tru.

Rodoljubi!

Bliža se zopet praznik zaščitnikov naše družbe, praznik sv. bratov Cirila in Metoda. V zadnjem desetletju se je pri nas docela udmačil običaj, proslavljati god slovanskih blagovestnikov s primernimi denarnimi doneski v prid družbe sv. Cirila in Metoda. Menda nam ni treba več povdarjati njenih svetih namenov, kateri so uprav za nas obmejne Slovence, boreče se še za najprimitivnejše življenske potrebe, naravnost eminentne važnosti. Saj nam s skrajno požrtvovalnostjo na vseh nevarnejših, tujim navalom izpostavljenih mestih ustanavlja zavod za zavodom, nam ohranja naše svetinje, mli materini jezik, ter ščiti našo mladino pred potujčenjem! Vse to pa stane mnogo, mnogo denarja, zahteva obilo gmočnih žrtev radodarnih slovenskih sre, in zato se podpisani odbor zopet obrača do vseh blagih rodoljubov in rodoljubkinj s prošnjo, da se o priliki godu sv. slovanskih bratov spominjajo z izdatnimi darovi naše prekornostne družbe sv. Cirila in Metoda.

ODBOR

ženske podružnice družbe sv. Cir. in Met.

V Trstu, dne 13. junija 1900.

Jezikovno vprašanje.

(Mirna razmišljanja.)

Bivši namestnik Primorski, Njegovega Velikanstva tajni svotovalce Teodor baron Rinaldini, je početek tega leta v tujak. Snji »Triester Zeitung« objavil članek: »O jeziku na upravi (administraciji)«.

Sodé po naslovu bi moral čitatelj misliti, da gre tu za vprašanje: katerih jezikov se morajo uradniki po vsej Avstriji posluževati: a) v notranjem (internem) poslovanju in v dopisovanju z drugimi oblastmi v istej pokrajini in izven pokrajine, in b) v pismenem in ustmenem običevanju se strankami?! No, baron Rinaldini je pretresel, oziroma je hotel in skušal pretresti jezikovno vprašanje samo glede Primorja — kakor dr. Körber samo za Češko in samo za Moravsko.

Tudi sicer je razprava Rinaldinijeva nepopolna, ker je gospod baron skušal rešiti jezikovno vprašanje le v upravi, administraciji, in ne tudi na sodišču, na državnem pravdnštvu, na finančni prokuraturi, v vladnih listih (»Osservatore triestino«, »Laibacher Zeitung«), v deželnih zborih, v cerkvi, v šoli itd. itd.

PODLISTEK

Zvezda spoznanja.

Slika s Pomjane. — Piše: Slavoljub Podstapinsky.

I.

Bilo je za časa državnozbornih volitev leta 18..

Lep, pomladni dan...

Po cesti — če se sme tako imenovati one istrske kolovozce, na katerih je, kakor pripovedujejo, mrtvece živega ubil, — ki vodi iz Pomjana do Marezig, po oni cesti torej stopa lahkim korakom prilično 25leten mladenič. Obleden je priprosto, kakor navadno naši ljudje v bližini Kopra, dočim nosi na glavi »bareto« po običaju koperskih ribičev in pavlanov.

Njegov obraz je izrazit, čelo odprto in inteligentno, pogled jase in čist. Sploh: vsa njegova vnajnost in vse njegovo kretanje je tako, da si na prvi pogled mora pridobiti simpatijo vsakogar...

Ta mladenič je Ivan Babič, sin precej premožnega kmeta, po domače Čiča iz Marezig. Navadno mu pravijo Čičov Vanič in tako ga hočemo imenovati tudi mi.

No, kar odličnemu gospodu ne moremo odpustiti, je to, da trdi v svoji razpravi, da v Primorju obstoje štirje deželni jeziki: slovanski (hrvatsko-slovenski), italijanski in jezik... Čičev in jezik... Romunov... Tako mislite, kaj ne? Motiš se, dragi čitatelj, ker gospod baron misli na: nemški (primo loco), italijanski, hrvatski in slovenski! Res, čudimo se, zakaj ni šo dodal: istrski, bodulski itd. itd.?! Hrvatski in slovenski (hrvatsko-slovenski) — mi smo, hvala Bogu — Tandem aliquando — odprli oči, a vlada, tuji uradniki in naši (!) profesorji naj se ne mešajo v bratske odnoseje takraj in onkraj Trsta! Jaz pripoznavam rad gospodu profesorju Štreklju mnogo znanosti, ali mu ne pripoznavam ni malo modrosti! Učenjak more dokazati, da vsi Slovani govore jeden in isti jezik, a more tudi dokazovati, da je škedenjsko narečje poseben jezik...

V Primorju živita dva naroda, katera imasta — iz zgodovinskih in faktičnih razlogov — iste pravice — ali da mirno živista jeden poleg drugega, ali da se (pošteno in vi-težki) borita za prvenstvo. Tudi v drugih pokrajinah Cislajtaniije nimajo več, nego po dva jezika, v nekaterih samo po en. Hvala Bogu: kjer je samo po jeden jezik, tam ne treba reševati jezikovnega vprašanja, a kjer sta po dva, naj se jeden proglasi jednako-pravnim z drugim, pak Bog in mirna Bosna!... To bi odgovarjalo pojmu prava in pojmu pravičnosti, a pravo in pravičnost, o velika gospoda v ponosnem Dunaju, im-po-nirata toliko podanikom, kol'kor svetu! Da pravo postane zakonom, a pravičnost resnica, treba na krmilu junaka znanosti in mo-drosti, odločnosti in srčnosti...!

Da zaključim. V članku barona Rinaldinija je passus, v katerem je rečeno, da onim uradnikom, ki poleg nemškega poznajo še kateri drugi jezik, ali celo več jezikov (n. pr. italijanski, slovensko-hrvatski) treba da-jati prednost pred onimi, ki znajo samo nemški, ali samo italijanski ter da bi vlada take uradnike morala odlikovati in nagradjati!!

Ha ha! Na neki oblasti so bila razpi-sana tri mesta iste vrste. Med prositelji ni bilo nobenega Nemca. In kaj se je reklo? »Od treh prositeljev ni nobeden Nemeec. Zato hočemo pozvati (ne imenovati) na jedno teh mest Nemca iz Tirola ali onkraj Dunaja. A ta Nemeec (Schönererjaneec vrhu vsega) je preskočil petorico ali šestorico vrednih mladeničev iz Primorja. Pa on zna samo nemški, a Slovenec (izredno nadarjen dečko) ka-

Kakor eden najzavednejših narodnih mladeničev je tudi neumorno delaven agitator slovensko-narodne stranke in tudi to pot prihaja preko Pomjana i-Šmarij, kjer se je posvetoval s tamošnjimi narodnimi možaki v stvari volitev.

Vrača se zadovoljen... On je še mlad. Življenje pozna le od njega svetlih strani in zato tudi upa le najboljše od bodočnosti. On je mladenič poln idejalov, mladostnih sanj, zida si zlate gradove v oblakih...

Pred sabo ima dva ideala. Prvi je, da bi videl svoj narod srečen, in drugi, da vdobi za ženo Santolovo Jucko...

Ta dva idejala napolujujeta mu dušo in vse čustvovanje njegovo.

Da bi videl svoj narod srečen! To si želi vedno in to tudi upa. Koliko je že trpel radi tega! Že je bil v nevarnosti za svoje življe-nje, ko je hodil po naši obali in bučil svoje nezavedne rojake. Vendar ni obupal. Ostal je trden in neomajen, trdno uverjen, da tudi njegov narod dočaka še boljših dnij, prepričan, da pravična stvar mora zmagati!

Mnogo takih potij je že storil in mnogo-krat se je vračal žalosten domov. Ne tako danes. Videl je, da je prišlo do spoznanja že

terega bi hoteli s tem potiskati na stran, zna izvrstno slovenski, italijanski in — nemški bolje, nego oni Nemeec!!

Neko drugo mesto, katero se je nadejal dobiti naš mladenič, bo podeljeno — kakor se čuje — nekemu mlademu Nemeu, ki čaka, da postane avstrijski državlj-an — — — — —

Ali gospoda na odločujočem mestu niso čitali Rinaldinijevga članka? Nadejamo se, da ga je prečital in umel vsaj oni, ki sedi sedaj na stolici, na kateri je nekdanj sedel — gospod baron Rinaldini... I.

V Trstu, 12. junija 1900.

† Dr. Gajo Bulat. Minole sobote je umrl na Dunaju gospod dr. Gajo Bulat, predsednik deželnega zbora dalmatinskega, državni poslanec, odlični rodoljub in ugleden parlamentarec. Njega smrt je bolešno dirnila vse rodoljube v Dalmaciji, brez razlike stranke; tem bolešneje, ker je prišla tako nepričakovano. Dokler je pokojnik bil na delu, smo imeli tu pa tam kaj prigovarjati glede njegove taktike, kar smo storili z ono iskreno lojalnostjo, ki je narodnemu glasilu v dolžnost, danes pa, ko užalosteni gledamo v odprti grob Bulatov, nam je njegov spomin vzvišen in ga vidimo le, kako je vedno služil domovini in narodu, ne da bi kdaj mislil nase; vidimo ga kakor uzor onega patrijotizma, ki izključuje vsako sebičnost. A vidimo ga v spominu tudi, kako je bil vsikdar zvest soboritelj našim poslancem: utelesena ideja hrvatsko-slovenske vzajemnosti.

Takov je Bulat pred našim duševnim očesom danes, ko mu duša plava gori v nebesnih višavah. In tudi mi se pridružujemo tisočim Hrvatim in Slovincem, ki pokladajo evetke hvaležnosti na grob tega odličnega moža. Slava Bulatovemu spominu!

Včeraj je mrtvo truplo Bulatovo dospelo na Reko, od koder so je na parniku odveli v Spljet. Po vsej Dalmaciji skazujejo velike časti v proslavo spomina Bulatovega, zlasti pa v Spljetu, njega rojstnem mestu, za kate-rega razvoj si je pokojnik pridobil nevelj-ji-vih zaslug. Bulat je začel in izvel gigantsko borbo proti glasovitemu Bejamontiju, Bulat je inavguriral in dovršil proces narodnega preporoda mesta spljetskega, njegova ener-gija je zlomila moč italijanskega tujinstva.... Danes je Spljet odlično hrvatsko mesto! In da ni Bulat storil drugega, že to bi mu po-

mno go takih, ki so bili vedno trdovratni in niso umeli narodnih stremljenj. Mnogo takih, ki so bili vedno nasprotni slovenskemu giba-nju, se je v zadnjem času pridružil narodni stranki. Kaj čuda torej, da se je Vanič vračal danes zadovoljen in vesel proti domu. Čim bolj pa se je približeval domu, tem jasneje je vstajala pred njegovimi duševnimi očmi slika one, katera je obdajala vsa njegova čustva... Koprnel je govoriti s Santolovo Jucko... Ko je torej Vanič prispel v domačo vas, kje-nil je naravnost proti Santolu, da vidi in go-vori z nj.

Dospevši pred hišo, ki se v ničemer ne razloča od narodnih istrskih razdrapanih se-ljaških bivališč, ustavil se je za hip. Koliko-krat je že bil notri, a vsikdar je z nekim posebnim strahom stopal čez prag iste hiše. Stari Santol je bil eden najstrastnejših staro-kopitnežev med najbujšimi pristaši lahonske stranke. Vanič je to dobro znal, zato se je pa tudi skrbno čuval, da ne prestopi praga iste hiše, ko je stari Santol doma. Tudi danes je malo pomišljal: kaj, ko bi bil stari doma, ko bi tičal kje v kakem kotu? S polenom bi me pogaa. Slednjič se je osokolil in vstopil.

(Pride še.)

delilo odlično mesto v zgodovini borb naroda našega v Dalmaciji.

Iz »Slovenskega Naroda« posnemljemo, da je bila včeraj na Dunaju maša zadušnica, katero so darovali trije tovariši pokojnikov: Perić, Žičkar in Stojan. Navzoči so bili: mi-nisterski predsednik Körber, vsi slovenski in hrvatski državni poslanci, deputaciji češkega kluba in čeških veleposestnikov in več drugih poslancev.

Glasovi iz naroda. (Vprašanje do preuzvišenega vladike.) V 6724 št. svoji je pisalo tukajšnje židovsko glasilo sledeče: »Basteri chiedere a Roma se essa intenda di mantenere le promesse fatte al Podestà di Trieste nel 1898 circa »l'uso esclusivo del latino in tutte le funzioni ecclesiastiche« e se non creda contraria al presti-gio della autorità pontificia l'opera di mons. Sterk, che da quando è vescovo si studia a di fare l'opposto di ciò che la Santa Sede ha ordinato«. (Po slovenski: V Rimu treba povprašati, da-li hočejo spolniti obljube, ki so jih leta 1898. dali županu tržaškemu glede izključne rabe latinščine na vseh cerkvenih obredih in da-li se jim delovanje mons. Šterka ne vidi škodljivo za ugled papeževe oblasti, ker isti, odkar je škof, gleda le na to, da dela nasprotno od tega, kar je odredila sveta stolica.)

Prevzvišeni vladika! Kakor Vaše verne ovčice smo priobčili to, kar je pisalo židov-sko glasilo, ker je mogoče, da ne čitate židov-skega glasila, čeprav smo gotovi, da veste tako dobro, kakor vemo mi, da v židovska glasila pišejo tudi nekateri — Vam podrejeni duhovniki!! Mi vemo, kako Vas preganjajo laški Židje, mi vemo, kako Vas je napadal občinski zbor, sestavljen od Židov! Mi vemo, da Vas preganjajo le zato, ker smo tudi mi vaše ovčice, katere pasete in nočete, da bi nas raztrgal požrešni volk!

In sedaj je prinesel požrešni volk novico, da je Rim zaukazal »izključno rabo latinščine na vseh cerkvenih obredih«, da je Sveta Stolica to zaukazala. To je za nas, za vaše ovčice, grozna novica, ako je resnična.

Že so nam volkovi našo milo slovenščino zapodili iz jedne cerkve. Povsod nam silijo laške propovedi in sedaj naj bi bilo resnično še to?! Prosimo, pavejte nam, če Vam je kaj znano o tem! Mi ne moremo verjeti, da bi bilo resnično, kar piše »Piccolo«. Ali čuli bi radi potrdilo iz avtoritativnih ust njegove prevzvišenosti, našega vladike! Kajti ne daje nam miru in nas peče v dušo že misel sama, da bi tudi v Rimu ne hoteli, da bi mi, Vaši verniki, smeli Boga moliti v svojem je-ziku, ki je, Prevzvišeni, tudi — Vaš jezik!!

Politični pregled.

TRST, 12. junija 1900.

K položaju. Nekemu sotrudniku »Neue Freie Presse« se je nudila prilika, da se je razgovarjal z jednim členom sedanje vlade. Po sporočilu v rečenem listu se je dotični dostojanstvenik izjavil nastopno:

»Kar se dostaje stališča Poljaka v nasproti novemu položaju, je dokazala de-bata v poljskem klubu, da so člani istega različnega menenja o politiki zadnjih dnij. Sedaj pa imamo trden sklep poljskega kluba, da si pridržujejo slobodno roko, z namenom, da se v bodoče pridruži tisti kom-binaciji, ki bi stremila po vspostavljenju zmnožnosti zbornice za delovanje in da se postavi po robu vsaki bodoči obstrukciji. Tudi moje menenje je, da zopetno skli-canje državnega zbora bo imelo zmisla le tedaj, ako se popred doseže potrebno sporazumlje-nje med Čehi in Nemci. Ne dvomim torej, da zopet skličejo pravno konferenco. Za sedaj,

pol utisom izvojevanje bitke, pa to ni mogoče. Vsakako pa se misli na to, da se skliče pravna konferenca. Seveda se moramo pripraviti na daljšo brezparlamentarno dobo, ki pa bo omejena po finančnem bedi države. Le nadejati se moramo, da se polagoma pomirijo duhovi, da bo potem mogoče sklicati konferenco.

Te izjave člana Körberjeve vlade pričajo, kakov globok utis je napravil energičen nastop Čehov. Ali to potrjujejo še druga taka znamenja. Vsi listi soglašajo, da je bila debata v poljskem »Kolu« viharina in da so hudo podajali Jaworskega. Ta razdraženost je gotovo izvirala iz zavesti, kakov fiasco je napravila nova parlamentarna kombinacija, še predno se je prav predstavila, in da na tem fiascu ima tudi poljsko »Kolo« — po krivdi Jaworskega — svoj pošten delež. Jaworski da je le s težavo potolažil razburjene duhove in jih zjedini za komuniké, kakor je bil že objavljen. Drugo posebno zgovorno dejstvo je, da se je »Neue Freie Presse« zatekla do falsifikacije komuniké o seji poljskega kluba. Pravi namreč, da komuniké ne govori ni o borbi proti češki obstrukciji, niti o vztrajanju pri avtonomistiških načelih. V resnici pa povdarja komuniké že v uvodu, da Poljaki ostanejo zvesti svojim avtonomistiškim in parlamentarnim načelom!! Najlepša pa je to in najboljši dokaz, kakova konfuzija je nastala v nemških glavah vsled doživele blamaže, da »Neue Freie Presse« skoro jednega za drugim priobčnje resnični komuniké in onega, ki se ga je apretirala za svoje potrebe. Bolj pa nego vse drugo, priča o groznem razočaranju, ki je zavlada v nemškem taboru, to, da neki graški list zahteva, da Čehi treba ukloniti z nasiljem in bodisi tudi z Manlicherjevimi puškami!! Odločnosti graškega srdečaja vsa čast, ali na neko malenkost je mož pozabil: na to namreč, da vse, kar zahteva on, se je že poskušalo tekom časov proti narodu češkemu, a da ni imelo drugega efekta, nego da je še bolj podžigalo češko zavest in utrjalo značaje.

Takov efekt je imela tudi najnovejša vojna proti parlamentarni poziciji naroda češkega. O tem priča zmagovalstvo po vseh čeških krajih, in pričajo tudi ponosne besede, ki jih je dr. Herold v nedeljo govoril v Kraljevih vinogradih: »Mi smo v zbornici zasvirali godbo in po tej godbi bodo plesali po vsej Avstriji«. A »Lidovi« noviny, glasilo Stranskega, vsklikajo: »Naj bi vodilni krogi spoznali, da z nemškim nadvladjem ne gre več!«

Ustaja v Kitaju. Velik del evropske pozornosti se je sedaj odvrnil od vojne v južni Afriki in se je obrnil dogodkom v Kitaju, kjer so ne le inozemci, ampak tudi domači krščeni v vedni nevarnosti za svoje življenje. Tako imenovani bokserji so neka tajna družba, razširjena po vsem Kitajskem, ki samo sebe imenuje »pest pravičnosti« in ki je skrajno sovražna vsemu, kar ni kitajsko, in vzlasti vsakemu napredku. Na udušenju te ustaje sodelujejo sicer evropske vlasti, ali povsem gotovo ni, da so v soglasju med seboj. Vsa zaresnost te ustaje izhaja iz besed avstro-ogerskega poslanika v Pekingu, baron Czikanna, ki se mudi sedaj na Dunaju in ki sodi, da se sedaj niti ne morejo predvideti posledice, ki morejo nastati iz te ustaje.

Vsled odnošajev v Kitaju je vse nepreračunljivo; to pa tudi z ozirom na odnošaje, ki vladajo med posamičnimi vlastmi. Prvi sta interesovani Rusija in Anglija, potem prihaja Francija. Skoro gotovo pa se pojavi rivaliteta med njimi, čim bi katera med njimi hotela zadobiti nadvladajoči vpliv na stvari v Kitaju.

O ta Evropa, je povsod jednaka: Turčija lahko vrši svoja grozodejstva, ker vlasti ne hajajo jedna drugi! V južni Afriki se more vršiti najsrmatnejše nasilje, ker je Evropa tako temeljito razdejana med seboj, a v Kitaju more najhujša reakcija, najhujše sovraštvo do evropske civilizacije, prelivati krščansko kri, ker evropske vlasti ne privoščajo jedna drugi ni za las prvenstva.

Tržaške vesti.

Novi mestni poveljnik v Trstu. Cesar je imenoval polkovnika Adolfa Königa 45. pešpolka mestnim poveljnikom tržaškim.

Tržaške zakristije v židovskih rokah. Naši mladi reformatorji so popolnoma prestopili v vrste židovsko-liberalne stranke. Bili so časi, ko so se vsaj nekateri med njimi upirali uplivu Židov. Sedaj ni več niti takih.

Tržaška krščansko-socialna stranka, ustanovljena tolikim slavljem, je sramotno poginila. Saj tudi drugega zaslužila ni. Njeno edino večje delo je bil krščansko-socialni shod — v Dolini. Ha! ha! V Dolino so šli iskat in krepit si krščansko misel. Mej tem pa je stalo v njihovem programu nezlo mljivo načelo, da se v mestu in spodnji okolici na njihovih »krščanskih« shodih nesme dopustiti slovenske besede! To ni bilo krščansko! Zato pa je po takem sramotnem življenju sledila tudi taka smrt! A komu? Ne njim, ampak onim, ki so jim verjeli, ki so se pustili od njih voditi. Sami pa so se na dobo potegnili v »Circolo s. Giusto« in pa v ono slavno »Società cattolica«. Tako kujejo sedaj vsi skupaj pod eno odelo svoje naklepe proti škofu, proti svojim sobratom slovenske narodnosti in proti vernim katoliškim Slovincem. Udušiti morajo slovenske propovedi v Trstu, slovensko cerkevno petje, slovenske bratovščine, vzlasti pa slovenske cerkvene zastave. Da dosežejo svoj namen, ni jim preslabo nobeno sredstvo. Dobivajo podpore od »Lege Nazionale«, družijo se pri »Piccolu« z Židom Teodorjem Mayerjem, izdajajo tajne »Indipendenti«, tožijo svojega škofa celo v Rimu (znani »diplomati« bi znal naštetivsa pota in vse spletke, ki se vrše v Rimu proti škofu) — ali vse se dela tajno, zavito, pa vendar tako neoprezno, da se lahko vsikdar s prstom kaže na krivce. Gotovo je pa, da se ne stori nobeden važnejši korak, da ni prej znal zanj oni sladkozaviti kanonik. Najhujše udarce in poročevanje »Indipendenti« izvršuje sam. Zolč nam sili v pero, ko se spominjamo onih spletk proti konferencam slavne italijanskega jezuita Pavissieha. Zvezani z italijanskimi irredentovci so nastopili proti slavnemu cerkvenemu govorniku, da si je bil Italijan. He, kdo je izdal »Indipendenti« tajne konzistorija?! To je tisti najhujši neizprosni nasprotnik vsakemu pobožnemu življenju med Slovinci! Zakaj sovraži tako nas Slovence? Ker mu je mati — Tolminka, Slovenka! In oče — Istran, Hrvat?

Zdaj so razvili zopet najhujšo gonjo proti škofu in Slovincem. Povod je vedno isti, stari: slovenska molitev, slovenska propoved, slovenska bratovščina, slovenska cerkvena zastava! Na pomoč kličejo Žide pri »Piccolu« in na magistratu. Italijansko ljudstvo jih več ne sluša, ker mu mrzi njihovo delovanje. Le »diplomati« Alberjim je vedno zvest.

Čudimo se cerkvenim krogom, ki trpe take komedije. Vemo, da v Trstu se ni nadejati pomoči. Ubogi škof je osamljen in zapuščen — vse mu je nasprotno, vstevši njegovo okolico in vladne kroge. Tu je dolžnost drugih krogov, da posežejo vmes. Ako ne, bosta trpeli škodo cerkev in država. Slovincem so z jedne strani celo v korist taki odnošaji. Boli nas pa, ko vidimo, da se indirektno kaže Rim v taki luči, kakor žele židovski žurnalisti in da se na tak način izdajajo temeljni pogoji katoliške cerkve. Opozarjam pa našo duhovščino, naj se zbere skupaj in naj stori potrebne korake, da nam narod ne podivja! V tolažbo nam je le, da so voditelji te gonje večinoma slovenski odpadniki, in prokletstva, ki je spojeno z odpadništvom, ne more pokriti niti duhovniška suknja!!

Od severnega morja do Adrije! Minole nedelje so imela vsa nemška društva v Trstu pri Bergerju svoj veliki Sommerfest. Tam se je mnogo govorilo, mnogo pelo in še več — pilo. To je baje stari nemški običaj in ni torej nič čudnega. Ali nekaj drugega čudnega, zelo čudnega se je zgodilo letos povodom tega nemškega Sommerfesta. Vojaška oblast je namreč v zadnji hip odpovedala godbo in prepovedala častnikom udeležbo na Sommerfestu. Ta odredba nas je presenetila, zelo presenetila — presenetila tem bolj, ker vemo, da med prireditelji onega Sommerfesta, oziroma v dotičnih društvi nosijo zvonce razni e. kr. državni uradniki, e. kr. ravnatelji, e. kr. profesorji, e. kr. učitelji itd. itd. Ali prireditelj ni bila tako nedolžna, kakor bi se spodobilo pri — takih prirediteljih?! Kdo more vedeti? Le mal migljaj smo dobili od neke strani, po katerem moremo vsaj ugibati o vzrokih rečeni prepovedi! Na programu je bilo marsikaj, kar ni ugajalo policiji, ni ugajalo namestništvu, a najmanj vojaški oblasti, ki je sodila, da ni dobro, ako avstrijski častnik gleda take prireditelje, in da ne bi bilo baš korektno, ako bi vojaška godba celo sodelovala. Tako čujemo o neki deklamaciji,

o nekem Trutzliedu der Deutschen an der Adria.

Hm, hm! Trutzlied — to bi bili v noveje čase jako poznani akordi, ki so imeli doneti minole nedelje tam gori. In pod zaščito poznanih e. kr., došlih doli iz severnih pokrajin — širit kulturo. Nota bene, mi privoščamo tržaškim Nemcem vso svobodo, naj le pojejo in — pijejo do drage volje na svojih Sommerfestih. Ali narodnih in političnih preprirov imamo več ko dovolj med našim avtohtonim prebivalstvom, in se moramo prav lepo zahvaliti, da bi nam še novih zdražeb importirali od drugod. Ne, ne, spoštovana e. k. gospoda: le prirejte svoje sommerfeste, kolikor jih hočete, samo ne takih, na katere avstrijski častnik ne sme! Izvajanje gesla: od Severnega morja do Adrije — ni Vaš poklic!

Razpisana služba evidenčnega nadzornika za Primorje se sedežem v Trstu v VIII. plačilnem razredu. Prošnje z dokazili o tehnični izobrazbi in o znanju jezikov je vložiti tekom treh tednov na predsedništvu finančnega ravnateljstva v Trstu.

Lokalna železnica Trst-Poreč. Izpremenjeni delni načrti od kilometrov 1.352 do 3 $\frac{1}{2}$, z dotičnimi podrobnostmi o razlastitvi itd. so od danes 14 dni v predstobi mestne zbornice (2. nadstropje magistrata) na upogled.

S črešnje je padel včeraj 11-letni Ivan Ponti ter si nevarno stresel možgane. Dečka so sprejeli v tuk. bolnišnico.

Z naših sodišč. Včeraj so bili na tuk. deželnem sodišču obsojeni: 33-letni Ivan M. iz Trsta zaradi uloma in tatvine v 2 meseca težke ječe; 37-letni Ivan B. iz Idrije zaradi javnega nasilstva po § 99 kaz. zak., ker je nevarno pretil Mariji K., v 3 meseca težke ječe; soprog poslednje imenovane, 44-letni Fran K., ki je Ivana B. težko poškodoval na levem očesu in lahko na čelu, po § 152 kaz. zak. v 2 meseca težke ječe.

Nevarni zid je zid, ki meji ob ulico Molino a vento. Koliko nesreč se je že zgodilo tukaj. Včeraj se je igral na njem 12-letni Marcel Juraš iz ulice Scuole nuove št. 12 ter padel z njega v globočino ulice Ferriera. Dečka, ki je v smrtni nevarnosti, so spravili v bolnišnico. Ako bi se nesrečni zid zavarovati ne dal kakor si bodi, n. pr. z ograjo?

Z odra je padel. Zidar Matevž Nemeš iz Pirana, bivajoči v ulici Altana št. 1, je padel včeraj z odra v 3. nadstropju neke nove zgradbe na cesto ter si zlomil hrbtenico. Spravili so ga v bolnišnico. Stanje ponesrečenca je obupno.

Na rešilni postaji so podelili včeraj prvo pomoč 15-letnemu Angelu Alberti iz Corsa št. 26 in 13-letnemu Evgeniju Molinariju iz ulice S. Servolo št. 3. Oba sta se poškodovala na delu.

Konj je ranil s kopitom včeraj 36-letno dninarico Marijo Ravbar iz ulice Tesa št. 48. Poškodba je nevarna. Na rešilni postaji so ji podelili prvo pomoč.

Poskušen samomor. Včeraj ob 5 $\frac{1}{2}$ uri popoldne se je Alojzija B. iz Vidma, bivajoča v ulici Maleanton št. 3, ranila na levi roki, da se usmrti. Vzrok: ljubosumnost. Poklicali so g. Trevesa. Rana ni nevarna. Žena je ostala v svojem stanovanju.

Aretiranje. Včeraj so aretirali 18-letnega Jakoba B., ker je neki trvdki na podlagi ponarejenega naročilnega lista hotel izvabiti blago.

Okrajna bolniška blagajna. Tekom prošlega tedna je bilo prijavljenih 325 slučajev bolezni, 367 oseb je proglašeni zdravimi, 785 jih je ostalo v zdravljenju, med poslednjimi 143 takih, ki so ponesrečili na delu. V 186 slučajih so se bolniki pregrešili proti naredbam zdravnikov. Na podporah se je izplačalo tekom tedna 9306.40 kron.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 19.4, ob 2. uri popoldne 23.9 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 762.7 — Danes plima ob 9.35 predp. in ob 8.22 pop.; oseka ob 3.0 predpoldne in ob 2.51 popoldne.

Pevsko društvo »Kolo« je prejelo o priliki svoje veselice minolo nedeljo sledečo brzojavko: t fr fiume 1. + 2994 20 10 8/30 S. + Naprej proti nasi ikolo uzdignis yedro nase. + trikratni zivili ikolasi + Isnink. +

Prosimo vse učenjake, naj nam blagohotno prijavijo, ako je kedo umel, kaj pomenja ta brzojavka in kedo — brzojavlja!

Mi smo tako nesrečni, da tega novega jezika ne umemo.

Vesti iz ostale Primorske.

× Iz Opatije. Poslednji imenik gostov od dne 10. t. m. izkazuje od 1. septembra minolega leta 6742 strank z 11.523 osebami; od 28. maja do 8. t. m. je prišlo na novo 221 oseb; poslednjega dne je bilo vseh gostov 828.

× Razpisan štipendij. Iz ustanove Josipa Guliča je oddati štipendij letnih 400 kron za sorodnike ustanovnikov od 4. razreda ljudske šole naprej. V slučaju, da ni sorodnikov, dobijo štipendij dijaki iz Koprive in Tomaja. Prošnje je vložiti do 15. julija t. l. na tuk. namestništvu.

Vesti iz Kranjske.

* »Slovenska Matica« bo imela svoj XXXVI. redni občni zbor v sredo dne 27. rožnika ob petih popoldne v mestni dvorani v Ljubljani. Vrsta razpravam: 1. Predsednikov oговор. 2. Letno poročilo tajnikovo o dobi od 16. velikega travna lani do 31. velikega travna letos. 3. Poročilo blagajnikovo o računskem sklepu za l. 1899 (Računski sklep in ostali računi so gospodom društvenikom v društveni pisarni in pri občnem zboru samem tiskani na razpolaganje.) 4. Volitev treh računskih presojevalcev, (§ 9. a) dr. pravil.) 5. Poročilo blagajnikovo o proračunu za l. 1900. 6. Dopolnilna volitev društvenega odloara. (Po § 12. društvenih pravil izstopijo letos iz odbora gg.: Bartel Anton, dr. Glaser Karol, dr. Janežič Ivan. + dr. Jarc Anton, Kržič Anton, Majeiger Ivan, Pleteršnik Maks, dr. Sket Jakob, Vilhar Iv. in Zupančič Vilibald. Vrh tega bo pa odborniku Simonu Gregorčiču, ki lani odborništva ni sprejel, izvoliti nadomestnika za dobo treh let. Vsaj, 20 odbornikov mora praviloma bivati v Ljubljani: izstopivši smejo biti zopet voljeni. Pri volitvi treh računskih presojevalcev in pri volitvi odbornikov se vstevajo tudi zakonito podpisani volilni listki nenavzočnih društvenikov.) 7. Odborovo poročilo o izvršitvi sklepa izrednega zbora z dne 21. rožnika lani glede nameravane prodaje društvene hiše na Kongresnem trgu št. 7. (poročevalce ravnatelj Ivan Šubie). 8. Posamezni nasveti in predlogi.)

(Kdor želi v zmislu § 4. lit. a) društvenih pravil staviti kak nasvet, ga mora po § 2. lit. a) opravičnega reda predložiti odboru in storiti to vsaj do 23. rožnika t. l., če hoče, da pride v občnem zboru na razgovor.

* Ogenj je uničil minolo soboto na Ježici tri poslopja. Nekemu posestniku zgorale so tudi tri krave.

* Cigani so ukradli predminolo noč v Preserjih dva konja.

* V Ameriko je odpotovalo meseca maja z ljubljanskega kolodvora 210 oseb; več fantov, ki se niso zadostili vojaški dolžnosti je bilo ustavljenih.

* Zlobno poškodovanje. Posestniku Karolu Jelovšku z Vrda pri Vrhniki je neznan hudobnež na gozdnih parcelah ob poti proti Bistri 18 odraslih smrek popolnoma obelil, t. j. lubje omajil, 23 smrek pa, zasajenih pred devetimi leti, je zlobnež čez polovico dolgosti debela odsekal ter tako povzročil veliko škodo. Omenjeni posestnik se je prvi v tem kraju mnogo trudil s pogozdovanjem ter dajal drugim lep vzgled. Sedaj pa mu trud uničuje zloben človek, ki bi za svoj čin zaslužil najstrožjo kazen.

* Stavbna dela v Ljubljani jako zaostanejo v letošnji sezoni vsled vednega deževanja in le počasi napredujejo. Materijala se dovaža dovolj, delavcev pa še vedno primanjkuje. To poletje se imajo še tlakati nekatere ulice.

* Umrl je včeraj zjutraj v Kranju odnotni dekan gospod Anton Mežnarec v starosti 67 let. Pokojnik si je pridobil velikih zaslug za olepšanje in popravo kranjskih cerkv, pred vsem župne cerkve. Bil je vrl rodoljub in sploh značajan mož. V Kranju je služboval kakor kapelan, župni upravitelj, župnik in dekan vsega skupaj 42 let, a kakor dekan 25 let. Pokoj duši njegovi!

* Električno razsvetljavo dobi mesto Kranj in je občinski odbor sklenil, da prične s pripravljalnimi deli.

* Mestna godba v Ljubljani menča končno vendar srečno pride do uresničenja. Minolo soboto zvečer je bil v ta namen sestanek prijateljev te ideje, ki so sklenili pričet s pripravami. Ustanovi se v ta

namen društvo s podpornimi in ustanovnimi členi. Kapelnštvo se poveri izvrstnemu kapelniku v gledišču, g. Benišku. Tudi se po nekaterih uradih nastavi nekaj mož, ki bodo zmogeli raznih glasbil.

* Štrajk v Vevčah — je slednjič končan, tako, da so delavci vendar nekaj dosegli. Kakor posnemamo iz »Slov. Naroda«, se je za stvar gorko zavzela socialna demokracija ter je v petek pravni zastopnik socialnih demokratov vložil prošnjo, naj delavci Briceja izpuste iz preiskovalnega zapora, kar je neprestano zahtevalo stavkujoče delavstvo. Minolo nedeljo dopoldne je bil Bricej že svoboden. Socialnodemokratska komisija da je tudi srečno posredovala na vodstvu delniške družbe »Leykam-Josefthal« v Gradcu ter je i to privolilo delavcem sledeče: Splošno zvišanje mezd za 20 stot. pri moških in za 10 stot. pri ženskah; delavci se smejo organizirati in voliti si svoje zaupne može, s katerimi bo tovarniško vodstvo razpravljalo v vseh slučajih; odslej se bo izplačeval zaslužek vsako soboto ob 5. uri popoldne; vsake deset ur dela, kar se ga stori čez navadni delavski čas, bodo šteli za polno »sluho«; popoldne ima delavstvo odmor od 1/4 do 4 in je tako fiktivni delavski čas skróčen na 10 ur; končno bo tovarna dajala delavcem premoga po lastni ceni, kolikor ga za-se rabijo. Zahtevo delavcev, da se morata odpušiti uradnika Pollak in Mayer, ter zahtevo, da se mora Bricej brezpogojno zopet vzeti v službo, in še nekaj drugih zahtev, je vodstvo odbilo. Vsekako pa smejo biti delavci z doseženimi uspehi v sedanjih razmerah zadovoljni. Ti uspehi so gotovo velikega pomena za delavstvo v Vevčah, ker se je bilo bati, da se mu bodo stavili neprimernejši pogoji za zopeten nastop dela. Gledé mezd bi seveda bilo želeli večjega poboljšanja, a z drugimi pridobitvami vred tudi to ni tako brezpomembno. Glasom »Slovenec« je k vspehu mnogo pripomogla tudi interpelacija poslanca Venenja in interveniranje ljubljanskega knozškofa, ki je pred nadavno prijazno sprejel deputacijo delavcev.

Vesti iz Štajerske.

— Slavnost Sokolove desetletnice v Celju dela občinskemu svetu celjskemu strašno preglavico in skrb. Najbolj nemški (!) apostelj svete vsenemške ideje v Celju — dr. Jabornegg, je stavil nujni predlog, da se pozove vlado, da naj za božjo voljo ne dovoli take slavnosti, na katero bi prišli Sokoli iz Slovenske, Hrvatske, Češke in Poljske ter »zasmehovali nemško narodnost Celjanov!« Veliki naslednik še večjih Tevtonov (?) je britko tožil, da takih opominov vlada do sedaj ni vpoštevala, da pa mora biti v bodoče drugače. Ubogi — slovenski dr. Javornegg! v svoji zaslepljenosti je izgubil pamet in sedaj revež menda res misli, da je Jabornegg in ne — Javornegg.

— Kdo gospodari v Gradcu? Pod tem zaglavljem piše »Slovenec«, da je izvedel iz gotovega vira, da so burši zahtevali od e. kr. profesorja Riehterja, rektorja ces. kralj. vsenčističnega, naj stori na pristojnih oblastih vse potrebne korake, da vojaška godba ne bo več javno nastopala ne v Gradcu, ne v okolici. In rektor e. kr. vseučilišča je točno slušal ukaz svojih dijakov oblezel policijo in namestništvo, zahtevaje v imenu dijaštva, da se prepove vojaški godbi igrati, ker bi sicer utegnili nastati nevarni nemiri med dijaštvom. In — namestništvo je ugodilo tej — upravičeni zahtevi! — Seveda, seveda, to se uide! Domisliti se samo ne moremo prav, kdaj je bil Gradec izdan v oblast buršev in od kdaj je avstrijsko vojaštvo dolžno pokoriti se željam mlečnozobih nemških dijakov !!!

— Nemška nesramnost nima meje. Iz Št. Ilja poročajo, da je na tamošnji štirirazredni šoli razpisano mesto učitelja, s pristavkom, da mora biti prositelj nemške narodnosti, poleg tega pa mora biti prositelj več slovenščine. Kaj vendar misli krajni šolski svet, da hoče za slovensko deo učitelja nemške narodnosti?! Ni-li to gorostasna budalost ali bolje: zloba, kakoršnje bi se nikdar ne smela storiti kriva javna oblast, in najmanj šolska! Od mesta učitelja slovenski mladini izključujejo Slovene! To je čudno: nemški deci se sme in celo mora v šoli govoriti o narodnosti ter jo navajati k ljubezni do lastnega naroda, a slovenski mladini hočejo prav v šoli zamoriti vsaki naroden čut ter jo vzgojiti za ostudno narodno izdajstvo. Le Nemei imajo torej pra-

vico do svoje nemške narodnosti, a Slovenci bi se ne smeli spominjati svojega rodu ter se morali suženjsko uklanjati pred Nemei. Sramota! To je barbarstvo, nevredno dvajsetega stoletja in moderne države.

— Izgredi v Eisenerzu. Iz Ljubna poročajo dne 11. t. m.: O večerajšnji veselici sv. Barbare v Eisenerzu so se pripetili iz neznanih vzrokov večji izgredi. Moralo je nastopiti orožništvo, ki je rabilo orožje. Dva delavca sta mrtva, dva orožnika lahko ranjena. Pomnožili so žandarmerijo. — Nadalje javljajo o tem dogodku iz Eisenerza: Glasom novjših vesti so delavci sprejeli žandarje, ki so morali posredovati, s kamenjem, vsled česar so rabili orožje. Razven dveh mrtvih delavcev so trije težko ranjeni. Trije orožniki so lahko ranjeni.

Razne vesti.

Stavka v Ameriki. Iz S. Luisja javljajo dne 11. t. m.: Sinoči so, odkar je stavka, prvičkrat o mraku poskusili vzpostaviti promet na Tramwayu. O tem so nastali resni izgredi. Ljudje so metali v vozove opeko in kamenje, dva voza so razstrelili z dinamitom. Dosedaj ni nobenega upanja, da bi udušili štrajk. Tekom istega je zgubilo že sedem oseb življenje, a mnogo jih je bilo ranjenih. Škoda, ki je nastala v trgovini in prometu vsled stavke, znaša 20 milijonov dolarjev.

Brzjojavna poročila.

Volitve na Italijanskem.

RIM 11. (K. B.) Sedaj so znani vsi izidi ožjih volitev; izvoljenih je 30 konstitucijskih, med njimi 9 opozicijske in 9 pristašev skrajne leve.

Iz nemškega parlamenta.

BEROLIN 11. (K. B.) Zbornica poslancev je sprejela v tretjem čitanju načrt zakona o naredbah proti povodnjim na Šleskem.

Šef francoskega glavnega štaba.

PARIZ 11. (K. B.) »Agence Havas« poroča, da je general Delanne nedavno izrazil željo, da se ga nadomesti v službi, a da njegove ostavke niso sprejeli; on ostane torej nadalje načelnik glavnega štaba.

Položaj na Kitajskem.

BEROLIN 11. (K. B.) »Wolff« javlja večeraj iz Pekinga: Izgredi proti tujcem niso prenehali. Kitajski vojski so danes na cesti napadli tajnika belgijskega poslanstva ter ga pretepli. Poletni dom mednarodnega kluba pred mestnimi vrati so upepelili. Po železnici dohajajo pomožne čete. Nemei so pomnožili svojo stražo s 30 pomorščaki z »Irene« in s 25 možmi pomorskega bataljona. Več stotin nemških pomorščakov je na poti iz Tientsina. Istim sledi 1450 vojakov ostalih narodov.

BEROLIN 11. (K. B.) »Wolff« javlja: Križarica »Hertha« s poveljnikom ladijeva, podadmiralom Bendemannom na krovu in križarica »Hansa« sta dne 8. t. m. prispeli v Tonghu.

LONDON 11. (K. B.) Večerni listi javljajo z Tientsina, da je cesarica-udova zbežala v rusko poslanstvo v Pekingu.

LONDON 11. (K. B.) »Reuter« javlja iz Pekinga: O požigu misijona v Tungšovu dne 9. t. m. so bokserji umorili 40 kristjanov-kitajcev.

TIENTSIN 11. (K. B.) S prvim vlakom v Pekingu so odposlali 650 angležkih, 100 ameriških, 40 italijanskih in 25 avstro-ogerskih vojakov, en top sestava Hodkings ter več drugih topov. Z drugim vlakom so odpravili 600 mož raznih narodnosti.

LONDON 11. (K. B.) »Reuter« javlja večeraj iz Petrograda: Vsled sporazumljenja med rusko vlado in ostalimi veleposlanstvi so dobili v Port Arthuru ukaz, naj imajo pripravljenih 6000 mož tamošnje garnizije, ki pojdejo v Tientsin, kedar bo to zahteval ruski poslanik v Pekingu, ali bodo zahtevale razmere.

Londonski listi javljajo iz Tientsina, da se tam govori, da se je pri Peel Paichou izkrealo 4000 Rusov, ki korakajo v Pekingu.

LONDON 11. (K. B.) »Reuter« javlja iz Pekinga dne 9. t. m.: Število in drznost bokserjev raste neprestano. Na ulicah, kjer so poslanstva, je vedno vse polno najnevarnejših oseb. Misijona protestantov in metodistov imata v svoje varstvo majhni inozemski straži. V obče mislijo, da se bodo katoliški zamogli uspešno braniti v slučaju napada.

LONDON 11. (K. B.) »Daily Express« javlja večeraj iz Shanghaia: Oddelki tujih čet

popravljajo železnico iz Tientsina v Pekingu v varstvu topov na oklopnih vlakih. Večeraj je nekaj tisoč ustašev, oboroženih s puškami, sulicami in meči, napalo četo kozakov, ki so rekognosirali v okolici Tientsinske. Kozaki so streljali ter ubili več ustašev. Nemiri so se sedaj razširili tudi v Nintšvang, kjer po-čiva ves promet.

WASHINGTON 11. (K. B.) Admiral Kempff brzojavlja, da je položaj na Kitajskem resen ter prosi, da se pošlje iz Manile bataljon pomorskih vojakov. Tajnik mornarice Long je zaukazal generalu poveljniku v Manili, da nemudoma pošlje Kempffu 100 mož.

TIENTSIN 11. (K. B.) Nadaljne čete so odpotovale v Pekingu. Inozemske čete se združujejo pri Langfangu, štirideset milj od Pekinga.

LONDON 12. (K. B.) »Times« javljajo iz Pekinga, da je v kitajski vladi nastala sprememba v sestavi, in sicer v smislu prijaznem bokserjem.

LONDON 12. (K. B.) »Daily Express« javlja, da je bivši vzgojevalec zaprtega cesarja naznanil dopisniku imenovanega lista želje cesarjeve, da ga velevalosti osvobodijo, da proglasijo cesarico-udovo in sedanje ministre usurpatorji ter prevzamejo zaščito (protektorat), pod katero bo cesar vladal.

Žolta mrzlica v Takau-u.

ST. LOUIS (SENEGAL) 11. (K. B.) V Takau-u je zopet nastala žolta mrzlica. Večeraj sta umrla dva evropejca za to boleznijo. Večeraj so vzpostavili karantenske naredbe proti Takau-u.

Vojna v južni Afriki.

Angleški bataljon ujet.

LONDON 11. (K. B.) Uradno poročilo javlja: Dne 7. t. m. je bila bitka pri Roodevaalu. Padlo je 17 mož 4. bataljona derbyshirskega polka, med njimi 2 častnika, 76 mož; 5 častnikov je ranjenih, ostale so Boerei ujeli.

General Methuen je imel z jedrom svoje divizije dne 8. t. m. zjutraj bitko 10 milj od Heilbronna proti jugu.

Bitka ob reki Klipp.

LONDON 11. (K. B.) Brzojavka generala Bullerja iz glavnega tabora v Natalu z današnjega dne pravi: Angleške čete so se združile prošle noč ob Klipp-Riverju, kjer se steka z reko Gausolli. Ob tamošnji soteski smo prehiteli kakih 3000 mož sovražnika, ki so menda hoteli sotesko zasesti, a so se umaknili, ko smo začeli streljati iz naših težkih topov. South African Light Horse in 2. brigada konjenikov sta imeli hudo bitko, ko sta varovali naše levo krilo. Angleži so izgubili kakih 6 mrtvecev in 7 ranjenih.

Križa v kapskem ministerstvu.

KAPSTADT 11. (K. B.) Članovi parlamenta, ki pripadajo zvezi Afrikanderjev, so odtegnili prvemu ministru Schreinerju svojo pomoč, vsled česar je nastala križa v ministerstvu. Schreiner in dva druga ministra podajo bržkone ostavko.

Izpred Kumasija.

LONDON 12. (K. B.) Oddelek čete, ki je namenjena, da osvobodi Kumasija, je naletel na polovici poti na odločen odpor ter je sicer odbil Boeree, a se je moral vsled velikih zgb umakniti v Kwiso.

Trgovina in promet.

Uvoz iz Avstro-Ogerske na Kitajsko.

Da si imamo na Kitajskem nastanjenih le malo domačih trgovcev, vendar raste naš izvoz tudi v to deželo. Kakor poroča e. in kr. konzulat v Honkongu, se je leta 1899 uvozilo v to najvažnejše pristanišče in trgovinsko središče na Kitajskem jugu iz Trsta 5514 tonelat blaga (proti 4835½ ton. leta 1898) in sicer zlasti: papir za cigarete, papir v obče, kovinski predmeti, žebelji, železna žica, jeklo, emailirana posoda, živo srebro, steklenine, stekleni biserji, predmeti iz gumija, ure, stoli, predmeti iz bisernice, leoninsko blago, kvarte, milo, užigalice, lameta, svinčniki, pivo, vino in sladkor. Blago so prevažali Lloydovi parniki. — Z Reke se je v isti dobi uvozilo 154 t. sladkorja in moke, — Navedena količina pa ne pomenja še vsega izvoza na Kitajsko. Večina avstrijskih izdelkov se uvaža v Hongkong preko nemških luk, Hamburg itd., z nemškimi parniki. Glede tega blaga pa nimamo nobenih statističnih podatkov na razpolago.

Znižanje obrestne mere v Švici.

Odbor švicarskih emisijskih bank je dne 9. t. m. znižal diskont od 5% na 4½%.

Poročilo ravnateljstva »Trgovske-obrtne registrovane zadruge v Gorici« z neomejenim jamstvom, za opravični mesec maj 1900.

1. Število zadržnikov dne 1. maja 1900.	1538
Naraslo tekom meseca za	19
Padlo tekom meseca za	5
Število zadržnikov dne 1. junija znašalo je	1552
2. Število deležev dne 1. maja.	3048
Priraslo deležev tekom meseca	42
Odpadlo " " "	6
Število deležev dne 1. junija znašalo je	3084
3. Svota vplačanih deležev do 1. maja.	kron. 270634.72
" " " tekom meseca	13358.46
" izplačanih " " "	627.—
Svota vplačanih deležev 1. junija.	kron 283566.18
Svota podpisanih deležev po 300 K. dne 1. junija.	925200.—

4. Predumov je bilo izplačanih 1. maja.	662460.73
Priraslo tekom meseca	36071.44
Odpadalo se je " "	16789.32
Stanje predumov dne 1. junija.	kron 681742.85
5. Dopolnilni zaklad znašal je 1. maja.	61474.88
Tekom meseca doplačalo se je	3778.69
Stanje dopolnilnega zaklada dne 1. junija.	kron 65253.48

6. Do konca meseca prosilo je 1622	
prositeljev za predumje v znesku	1285625.32
Dovolilo se je v znesku	979113.14
Izplačalo " "	913900.09
7. Hranilne vloge znašale so 1. maja.	252476.74
Vložilo se je tekom meseca	11342.—
Izplačalo " "	16536.82
Stanje hranilnih vlog dne 1. junija.	kron 247281.92
v — knjižicah povprek po — kron	— vin.

8. Gotovine v blagajnici 1. maja.	kron 5308.95
Svota prejemkov tekom meseca	88310.49
Svota izdatkov tekom meseca	90703.14
Saldo v blagajnici dne 1. junija.	kron 2916.30

9. Denarnega prometa blagajnice v mesecu maju.	kron 179013.63
Rezervni zaklad — kron — vin. je založen	
Hranilne vloge se obrestujejo po 4½%	
Lastna glavnica v vplačanih deležih K. 2-3366.18	
Zaupana glavnica v hranilnih vlogah K. 247281.92	

Razmerje 28: 24:
Predumji vračajo se v enem ali več tedenskih obrokih z obrestmi vred po dogovoru. — Posojila na krajši čas na menjico se obrestujejo po dogovoru

Prodaje kolonijalnega blaga.

(Brez carine).

Zaloza v javnih skladiščih 25. Maja 1900.	
Kava	13876 metr. stotov
Poper	1392 " "
Škorjice (cimet)	1031 " "
Piment	1272 " "
Južno sadje	7995 " "
Olje	36954 " "
Vino (italijansko)	21635 " "

Trgovinske vesti.

Budimpešta 12. Pšenica za juni K. 7.25 do 7.30 Pšenica za oktober K. 7.85 do 7.86 Rž za maj K. — do — Rž za oktober K. 6.91 do 6.92 Koruza za maj 1901 K. 4.93 do 4.95 Koruza za juli 1900 K. 5.64 do 5.66 Oves za maj K. — do — Oves za oktober K. 5.11 5.13.

Pšenica: ponudbe zmerne, povpraševanje slabo, mirno. Prodaja 10-000 mst. nespremenjeno. Vreme: lepo, vročina.

Hamburg 12. Trg za kavo. Santos good average za maj 38.75, za september 39.50 za december 40.— za mare 40.75 Denar.

Hayre 12. Kava Santos good average za maj 50 kg. frankov 46.25, za september 50 kg. frankov 47.25.

Proti kašlju,
grloboli, hripavosti, upadajo glasu, kataru itd.
zahtevajte vedno

Prendinijeve paštilje

Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.

Dobivajo se v skatljicah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

OBUVALA!

PEPI KRAŠEVEC

pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)

prilporeča svojo

bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke

Pošne naročbe se izvrše v tistem dnevu.

Odpošiljatev je po-tnine prostu.

Prezema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se prilporeča

Josip Stantič

čevlj. mojster

Pozor na ta užig na zamašku !!!

ZAHVALA.

Podpisana, globoko ganjena na tolikih dokazih sočutja povodom nenadomestne zgube po smrti gospe

MARIJE vdove COVACICH roj. NEUMÜLLER

se zahvaljuje vsem onim cenjenim osebam, ki so se spominjale pokojnice že v času bolezni in onim, ki so počastile nje spomin, bodisi, da so položile vence na krsto, bodisi, da so pokojnico spremile k zadnjemu počitku.

Ob enem naznanja podpisana vsem sorodnikom, znanec in prijatelj, da bo v sredo dne 13. t. m. ob 10. uri zjutraj sv. maša zadušnica v župni cerkvi v Barkovljah.

V Barkovljah, dne 11. junija 1900.

Družina Rebek.

HERA PROMETHEUS

DELNIŠKO DRUŠTVO ZA APNENI OGLJIK IN ACETILENSKI PLIN NA DUNAJU

Izvršuje napeljave za razsvetljavo s plinom in acetilenskim plinom za zasebnike in mesta v kakoršnjih si bodi številnih plamenov.

Točno delo z jamčenjem za nepomankljiv učinek.

ŠEST ZLATIH KOLAJN

Zlata kolajna Berlin 1898 99 Zlata kolajna Budapest 1899
Vratislava Schiedam Haag Monakovo

Izvršenih 2000 napeljav za zasebnike v vseh delih sveta.

Centralne napeljave v delovanju s približno 15000 plamenov.

Čistilni in sušilni sistem glasov privilegija nemškega cesarstva št. 98.762 in 108.244, ki zadošča najstrožjim zahtevam, se je dejanski uporabil z najodličnejšimi uspehi.

Apneni ogljik najprej vrste, ki daje največ plina, se prodaja po ugodnih cenah.

Glavni zastopnik

za Istro, Goriško, Trentsko, Dalmacijo, Kranjsko, Italijansko, ter angleško Indijo

EDVARD TURECK V TESTU.

SAUNIG & DEKLEVA

GORICA - ulica Municipio 1. - GORICA

(Mehanična delavnica v Nunski ulici št. 16.)

imata v zalogi na dobroti in trpežnosti neprekosljive šivalne stroje „PFAFF“, kakor tudi raznovrstne druge stroje za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje in stroje za umetno vezanje (Strickerei); nadalje velik izbor dvokoles iz prvih avstrijskih in inozemskih tovarn in sicer od 90 gld. naprej.

Vsaka konkurenca nemogoča!

Se toplo priporočata z odličnim spotovanjem udana

Saunig & Dekleva.

Kvizdova krepčalna tekočina za konje

8 zlatih, 19 srebrnih kolanj, 30 častnih in zahvalnih diplom.

Cena 1 steklenici kron 2.80.

Rabi se že skoro 40 let v dvornih konjiščih in večjih vojaških in civilnih hlevih za krepčanje pred velikimi in po istih, kadar si konj nogo izpahne, o otrpjenosti kit itd. Ista ustosopla konje v izredne napore pri dirkah. — Pristna je le se zraven stoječe varnostno znamko ter je na prodaj v vseh lekarnah in drogerijah Avstro-Ogerske. Glavno zalogo ima

Fran Ivan Kwizda,

c. kr. avstr. ogerski, kralj. rumunski in knežje bolgarski dvorni zalagatelj.

Okrožno lekarnar, Korneuburg pri Dunaju.

Domača obrt!

Velika zaloga raznovrstnega pohištva, zalagatelja tržaških prekupeev iz Solkana

Antona Černigoj

se nahaja v Trstu, Via di Piazza vecchia (Rosario) št. 1. (hiša Marenci) na desni strani cerkve sv. Petra.

Svoji k svojim!

Razpis učiteljske službe.

Št. 4627

Na štirarazredni deški ljudski šoli s pravico javnosti v Trstu se izpisuje služba učitelja voditelja s 1600 K letne plače, 200. K funkcijske doklade in z 7/8 doneskom k pokojniškemu zavarovanju do 30. junija t. l.

Postavno opremljene prošnje naj se do pošljejo podpisaniemu vodstvu.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, 1. junija 1900.

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/4 %	30-dnevni odkaz 2 1/4 %
30- " " 3 1/4 %	3-mesečni " 2 1/4 %
	6- " " 2 1/2 %

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse v krepot z dnem 24. junija, 28. junija in odnoso 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

v vredn. papirjih 2 1/2 % na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropave, Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec, Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomec, Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez stroškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1° provizije.

Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predjmi.

Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.

Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohranu.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Sprejemajo se v pohranu vrednostni papirji, zlati ali srebrni denar, — inozemski bankovci itd. po pogodbi.

Dr. JOSIP MARTINIS

doktor vsega zdravilstva in specialist za očne bolezni

ulica Valdirivo šte. 3, I. nadst.

Sprejema na domu vsaki dan od 8 do 8 1/2 zjutraj in od 1 do 2 popoldne in eventuelno od 4—5 popoldne.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika z razpečevanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in srčk. Ponudbe pod naslovom Ludwig Oesterreicher v Budimpešti, VIII Deutshegasse, 8.

Za bolne na želodcu!

Vsakemu, kateri si nakopje želodčne bolezni s prehlajenjem ali s prenapolnjenjem želodca, z vživanjem pomakljivih, težko prebavnih, prevročih ali premrzlih jedil ali z nerednim življenjem kakor n. pr.

želodčni katar, želodčni krč, želodčne bolečine, težko prebavljenje ali zasliženje

priporoča se dobro domače zdravilo, katerega izvrstno zdravilno delovanje je že izza več let preskušeno. To zdravilo je znano

prebavno in kričistilno sredstvo

Hubert Ullrich-ovo zeliščno vino.

To zeliščno vino je sestavljeno od izvrstnih, zdravilnomočnih zelišč in dobrih vinom, jači in oživilja cel prebavni sistem človeka, ne da bi isto bilo čistilo. Zeliščno vino odstranjuje vse nerednosti v krvnih ocvah, čisti kri vseh pokvarjenih tvarin, ki povzročajo bolezni in deluje uspešno novo napravo zdrave krvi.

S pravočasno porabo zeliščnega vina zamore se odpraviti želodčne slabosti že v kali. Ne smemo tedaj pozabiti, dati prednost porabi tega vina pred vsemi ostrimi, ter zdravju škodljivimi razjedljivimi sredstvi. Vsi pojavi kakor: glavobol, riganje, rezavica, napenjanje, slabosti z bruhanjem, kateri se pri dolgotrajnih (zastarelih) bolečinah, na želodcu tako radi pojavljajo, odstranjajo se čisto že po enkratnem pitju tega vina.

Zapiranje človeške potrebe bitje srca, nespajanje in tudi strmenje krvi v jetrah, vranici in sistemu vratnih žilcev (haemorrhoidne bolečine), odstranjajo se s zeliščnim vinom hitro in voljno. Zeliščno vino vrati v celovitost celotnega prebavnega sistema, podeljuje prebavni povzdignje in odstranja iz želodca in črev z lahkim čistilom človeka vse učredne tvari.

Mršav in bled pogled človeka, pomanjkanje krvi, oslabljenje

navadne posledice slabe prebave, pomakljivega naraščanja krvi in bolehnega stanja jeter. Pri popolnem pomakljanju volje do jedi, pod nervoznem zbeganjem in otočnostjo kakor tudi pogosti glavoboli in nespajanje povzročajo večkrat takim bolnikom hiranje.

Zeliščno vino daje oslabei telesni moči svežo vspodbujajočo moč. Zeliščno vino podeljuje človeku voljo do jedi, pospešuje prebavo in redivo, vspodbuja močno menjavo snovi, povspušuje in izboljšuje tvarjenje krvi, olajšuje razdražene čute in podeljuje bolnikom nove moči in novo življenje. To dokazujejo mnogostevilna priznanja in zahvalna pisma.

Zeliščno vino prodaja se v steklenicah po 1 gld. 50 nvč. in 2 gld. v lekarnah v Trstu, Sežani, Miljah, Kopru, Izoli, Piranu, Trzinu, Ogledu, Cervinjanu, Ronkah, Vipavi, Ajdovščini, Postojni, Gradišči, Krmnu, Gorici, Umagu, Bujah, Buzetu, Opatiji, na Reki, Krku, Cresu, Malem Lošinju, Labinu, Pazinu, Motovunu, Vizinadi, Staremgradu, Poreču, Rovinju, Vodnjanu, Palju, Portogruaru, Trevižu, Vidmu, Benetkah itd. kakor tudi v lekarnah po celem Avstro-Ogerskem in sosednih deželah.

Tudi razpošiljajo: lekarnar v Trstu Piazza grande št. 3 Via Nuova št. 27 in Via del Pesce po 3 ali več steklenic zeliščnega vina po originalni ceni po vsej Avstro-Ogerskej poštne in zaboja prosto.

Svari se pred ponarejanjem!

Zahteva naj se izreč

Hubert Ullrich-ovo Zeliščno vino.

Moje zeliščno vino ni nikakršna skrivnost, ampak sestoji iz: Malaga vina 450,0, vinskega spirita 100,0, glicerina 100,0, rdečega vina 240,0, jerebičnega soka 150,0, črešnjevca soka 320,0, mane 30,0, kopri, janeža, onanovih korenin, ameriškega lapuha, lečjanovih in kolmežnih korenin vsakega po 10,0. Te tvari naj se pomešajo.

Prva tržaška tovarna aparatov za napravljanje plina acetilena

premovana se srebrno kolajno na mejnarodni razstavi v Budimpešti 1899.

tvrdke ROCCO & C. v ulici Sanità št. 9.

Autorizovani instalaterji plina, vode in plina acetilen.

Aparat na acetilne od Josipa Rocca, patentiran v Avstro-Ogerski je absolutno najbolj praktičen in gotov, lahko rabljiv, ne eksplodira, vsprejet od različnih zavarovalnih društev. Vsprejemajo se vsakovrstne kompletne naprave za hiše, restavracije, gledališča in mesta pod najugodnejšimi pogoji.

Velika zaloga najboljega apnenega kislega, katerega kilogram daje 300 litr. plina.

Velik izbor svetilnic in pripadkov za razsvetljavo.

SPECIJALITETA: CESTNE SVETILNICE „ACETILEN“

na 1 ali 2 plamena brez dovoda plina (priprave za dvorce (vile), kiješke in mala mesta).

Vsprejemajo se dela za instalacije in popraviljanje vodovodov.

Pisarna in zaloga ulici Sanità št. 11. (Uhod Via Porporella)

Delavnice v ulici S. Giorgio

Ceniki in prospekti brezplačno in franko.

V najem

se odda v ulici Eremo št. 574, cela hiša obstoječa iz kuhinje in treh sob ali pa 2 kuhinji in 2 sobi. Hiša je oddaljena 10 minut od kampanje Segre. Ponudbe pod »Tercina« na upravnega našega lista.

MATTONIJEV GLESSHIALER naravna alkalična kislina